כמקשין - בגדים קשין שאין מתממים מותר ליקב עליהן: **גפפא** - בגד שקורין פלטר"ל בלע"ז: **גמדא** - קשה כמו גמוד מסמרי (פסחים דף קיח.) דבר שהוא כוון נעשה קשה: **דגרש** - מקום: **מריש** - ליושיבה שליט מחמת: **ערדלין** - רחיתי בתשובו' הגאונים שרגילין ללבשן תחת מגעליהן ("והולים) עליהם שור של היסים מטובדין תחת קרקעיהן וכנגד העקב של רגל יש עושין תוקן של גמר וקורין תוקן (ת)(נמלי): **אין כפס מפוס כלאים** - דקשין הן: **גרבי דפשיטי אין כפס מפוס כלאים** - בגד כלאים שלקורין בו מטות מותר לתתן בתיקו שהמטות מקשין לוהו ואינו מתמס: **דבזורני** - שלקורר בהם זרעים: **יש כפס מפוס כלאים** - ואסור לתתן בתוך תיקו: **אסור לנעלו** - ביו"ט: **ומותר לטלטלו** - דכלי הוא: **מפפס מפיס** - במסכת שבת פרק במה אשה יוצאה (דף ס.): **בטיבי** - יתדות קטנות של עץ ו"ל תוכר שהי תפירות באמצעו ושתים בראשו ושתים בעקבו: **בילם פגיר** - גיר מין קרקע המשחיר-בילת כל דבר הנלטש ונעשה עב קרוי בילת מצוו"ם בלע"ז: **נלטלמו** - להחליקו כדמפרש לקמיה שבתקומו היו הופכים מקום בשר מבחוץ ומקום שער מבפנים ודרך מקום בשר להיות בו מרקיס וקליפות קליפות: **כאמריה רי' יהודה בשרא לפפס** - לפנים הלבך ח"ל ללחתו: **וסלמן מגן בו'** - ותפילין אין נלוחין בהן ביו"ט כדאמר בערובין (דף לו.) יצאו שבתות וימים טובים שהן עומן אות: **כל שנלוחים בו בחול** - שהוא מחוקן כל צרכו: **מפלמין אותו ביום טוב** - דהא ביום טוב דקתני מתני' לתו מלוחין דלקמיה קאי תנא "המשלחין" דבתריה ולאתויי תפילין אחת דאי נמי מנח להו ביו"ט ליכא אסורא ומיהו 'סגדל המסמר' לא דלא לימא מדשרו רבנן לשלחו ש"מ מותר לנעלו: **שיש בא בדרך** - בע"ש: **מניח ידו פליסס** - שלא ירלאס וחכמים התירו לו להכניסס לעיר דרך מלבוש דהיא העברה כלאחר יד ומשום בזיון: **בבפפ"ד** - בשדה היה ואינו משמחר: **ליתי מפמוך לאוסס** - משמכנס לעיר יחנס בבית הראשון ולא יוליכס עד ביתו: **פפ דמנטרא** - בלאותו בית הסמוך לבהמ"ד אם נשמרים הם בו יחנס שם: **אפי' מיריא בראשו** - שבכר היה מלוכס בהן מבעוד יום דקא נקיט אבי: **אפי' מפפס בפרפא נפי** - אפילו לאחר שקדש היום מלאן מונחים בקרקע התירו לו חכמים להניחן בראשו ולהלניען: המוצא גרס ולא גרסינן המוצא: **סטוגא דפילין** - בשבת בשדה: **מכניסן** - לעיר: **זוג זוג** - טוחן בראשו אחד ואחד בזרועו בדרך הנחתן בחול ומכניסן וחוזר והולך ולוכס זוג אחר ומכניסן: תפילין של ראש ושל זרוע קרי זוג זוג: **ולא מנטרא פפפס נגבי** - ואשמעינן אבי דהאוזל ולא מנטרא מחמת נגבי מאחר שהן בראשו לקבל אם מלאן אם במקום שהן נשמרין מן הכלבים לא יוציא ממקומן:

אלא - *בקשין וכי הא דאמר רב הונא בריה דרב יהושע *האי נמטא גמדא דנרש שריא, אמר רב פפא עורדלין אין בהן משום כלאים אמר רבא הני צרדי דפשיטי אין בהם משום כלאים, דבזורני יש בהם משום כלאים רב אשי אמר אחד זה ואחד זה אין בהן משום כלאים לפי שאין דרך חמום בכך: אבל לא סגדל המסמר: סגדל המסמר מ"ט לא? משום מעשה שהיה, אמר אביי סגדל המסמר: אסור לנעלו ומותר לטלטלו - אסור לנעלו משום מעשה שהיה ומותר לטלטלו מדקתני "אין משלחין" דאי ס"ד אסור לטלטלו - השתא לטלטולי אסור משלחין מבעיא: ולא מנעל שאינו חפור: פשיטא? לא נצרכא דאע"ג דנקיט בסיבי: ר' יהודה אומר אף לא מנעל לבן: תניא *"ר' יהודה מתיר בשחור ואוסר בלבן מפני שצריך ביצת הגיר ר' יוסי אוסר בשחור מפני שצריך לצחצחו ולא פליגי *מר כי אתריה ומר כי אתריה: באתריה דמר בשרא לתחת באתריה דמר בשרא לעיל: זה הכלל כל שנאותין בו ביום טוב: רב ששת ישרא להו לרבנן לשדורי תפלין ביומא טבא אמר ליה אביי והא אנן תנן כל שנאותין בו ביום טוב משלחין אותו: הכי קאמר כל שנאותין בו בחול משלחין אותו ביום טוב אמר אביי תפלין הואיל ואתו לידן נימא בהו מילתא: היה בא בדרך ותפלין בראשו ושקעה עליו חמה מניח ידו עליהם עד שמגיע לביתו, היה יושב בבית המדרש ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לביתו מחיב רב הונא בריה דרב איקא היה בא בדרך ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לרחמה היה יושב בבית המדרש וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לבית המדרש ולא קשיא הא דמנטרא הא דלא מנטרא, אי דלא מנטרא מאי איריא בראשו אפילו מתחת בארעא נמי דהא תנן המוצא תפלין מכניסן זוג זוג ולא קשיא הא דמנטרא מחמת גנבי ומחמת כלבי הא דמנטרא מחמת כלבי ולא מנטרא מחמת גנבי מהו דתימא *רוב לסטים ישראל נינהו ולא מזלזלי בהו קמ"ל:

הדרן עלך ביצה

לוחס בידו וי"ל דלמא משתלפי ליה מידיה והאיזל ליושב בבית המדרש נקט ונקדש היום קמ"ל דשבת לאו זמן תפילין הוא:

*)[וע"ע תוס' שבת ס. ד"ה לא נפסלו]

הדרן עלך ביצה

נפשבת מתן: וסגיגין עורדלין וצרדי דשישי ודבזורני אין בהן משום כלאים לפי שאין דרך חימום בכך: אסר אביי סגדל המסמר אסור לנעלו משום מעשה שהיה ומפורש בשבת בפרק במה אשה ומותר לשלטלו מדאינון אין ביו"ט דאי ס"ד אסור לטלטלו שלוחי שלוחי מיבעי לאיסור: ולא מנעל שאינו חפור אע"ג דנקיט בסיבי פי' תפרש ביתרות: תניא ר' יהודה אוסר (לע"ס שלו שליחי מבע"א) במנעל לבן כמנהג מקומו מפני שצריך ביצת הגיר ור' יוסי אוסר במנעל שחור כמנהג מקומו שהיו מסתכלין אותו באתריה דר' יוסי *) (בדבשהין) במקום השיער ואין צריך אלא לצחצוח בלבד ובאתריה דר' יהודה בדבשרא וצריך ביצת הגיר ללבנו: ירושלמי תני אין מפרקין את הנעל מן האיסור ביו"ט אבל מפרקין בחולו של מועד מהו להעמיד הלב אם אתה אומר אף הוא חולב ומעמיד מיו"ט לחול: תני ר' חלפתא בן שאול הנששין אסור לשלחן עד כדין הנששין של הב ואפילו הנששין של כסף: **) א"ר חזקיה פליגין דקיקין הוין מתרגין ברותיה דרבי ירמיה אתא שאול לר' ועירא א"ל לא תיאסר ולא תשתרי זה הכלל כל שנאותין משלחין אותו ביו"ט רב ששת שרא להו לרבנן לשדורי להדדי תפלין ביו"ט ואמר כך פי' הסשנה כל שנאותין בו בחול משלחין אותו ביו"ט: אסר אביי היה בא בדרך ותפלין בראשו ושקעה חמה מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לרחמה היה יושב במדרש ותפלין בראשו וקדש עליו היום מניח ידו עליהן עד שמגיע לבית הסמוך לבית המדרש ולא קשיא הא דמנטרא הא דלא מנטרא אי דלא מנטרא מאי איריא בראשו אפילו מתחת בארעא נמי דהא תנן המוצא תפלין מכניסן זוג זוג ולא קשיא הא דמנטרא מחמת גנבי ומחמת כלבי הא דמנטרא מחמת כלבי ולא מנטרא מחמת גנבי מהו דתימא רוב לסטים ישראל נינהו ולא מזלזלי בהו קמ"ל: [מסורת הש"ס]

*) כעין מ"ש תוס' ד"ה אלא בקשין ד"ה אלא בקשין ד"ה אלא בקשין